

Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post
Inge Martin Karlsvik, 6490 Eide	Leiar	Møtt	95264979	inge.karlsvik@mimer.no
Anne Katrine Jensen, 6638 Osmarka	Nestleiar	FORFALL	90156039	anne.katrine@hansgarden.no
Odd Helge Gangstad, 6475 Midsund	Styremedlem	Møtt	40287112	odd.gangstad@gmail.com
Arne Rekkedal, 6165 Sæbø	Styremedlem	Møtt	99649978	arne.rekkedal@tussa.com
Gunnhild Overvoll, 6200 Stranda	Styremedlem	Møtt	97164856	gunnhildovervoll@hotmail.com
Trond Malmedal, 6445 Malmefjorden	1. vara	Møtt	41631265	trond.malmedal@online.no
Merete Bolme, 6613 Gjøra	Nestleiar BKL	FORFALL	90967963	mebo@live.no
Yngve Røyen, 6640 Kvanne	Fylkesleiar BU	FORFALL	90887102	yngve_15@hotmail.com
Til orientering:				
Petter Melchior, 6214 Norddal	2. vara	FORFALL	92283477	petter.melchior@gmail.com
Oddvar Mikkelsen 6640 Kvanne	3. vara	Møtt	41460565	om@orkla.norgesfor.no
Sekretariatet		Tlf. arb		
Arnar Lyche	org.-sjef	71202897	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien	rådgevar	71202895	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen	førstekonsulent	71202894	95245900	atle.frantzen@bondelaget.no
Anne Turid Myrbostad	førstekonsulent	71202890	95944610	anne.turid.myrbostad@bondelaget.no

Protokoll frå styremøte i Møre og Romsdal Bondelag onsdag 26. februar 2014 kl. 11.00 – 14.00 på Thon Hotel Vårsøg i Surnadal

Styremøtet ble holdt i forkant av møte mellom fylkesstyrene i Bondelaget Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal på Hotell Vårsøg i Surnadal 26. februar kl. 15.00-19.00 og 27. februar kl 09.00-11.30. Tema var 1) Melkerapporten ,2) Aksjonsplaner/idedugnad, 3) Jordbruksforhandlingene.

Torsdag 27. februar kl 12.00-16.30 ble det holdt møte mellom Arbeiderpartiet og Bondelagene i Midt-Norge.

Faste saker for styret i Møre og Romsdal Bondelag:

1/2013 Godkjenning av saksliste

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjent

2/2013 Godkjenning av protokoll 21. januar 2014

Vedlegg: Protokoll var tidligere utsendt for godkjenning.

Vedtak: Protokoll frå styremøtet godkjend.

3/2013 Medlemsutvikling og medlemsverving

Medlemstal pr 31. desember 2013: 3.334

Medlemstal pr. 1. januar 2014: 3.319 Medlemstal pr 18. februar 2014: 3.260

Endring: - 59 Nyinnmeldte hittil i 2014: 44

Totalt hadde vi 93 medlemmer i Møre og Romsdal som i januar ble strøket for ubetalt kontingent 2013. (Tilsvarende året før 86 medlemskap stoppa for ubetalt). Normalt blir mange av disse medlemskapene reåpnet etter hvert som de oppdager at de er strøket fra lista. Derfor litt ulike tall før og etter årsskiftet.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 2047 Moldegård 6402 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse more.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:		www.bondelaget.no/moreogromsdal

4/2013 Arbeids- og møteplan 2014 (Dato ajourført: 19. februar 2014)

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
25. februar	Påmeldingsfrist fylkesårsmøtet		
26. Februar	Fylkesstyremøte (årsmøtesaker)		Styret
26.-27.februar	Fellesmøte med Sør-Trøndelag og Nord-Tr.lag	Surnadal	
1. mars	Kontingentforfall		
7. mars	Landbrukskonferanse	Alexandra, Molde	Landbruksinteresserte
7.-8. mars	Årsmøte M&R Bondelag	Alexandra, Molde	Lokallaga, fylkeslaget
11. mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)	Skarstua	Styret og samvirkerepr
9. april	Fylkesstyremøte		
9.-11. april	FK-uka	Molde	Stand fylkeslaget
24. august	Open Gard		
5.-7. september	Dyregoddagane	Gjemnes	

5/2013 Representasjon, invitasjon og planlegging av møter og arrangement

??? **Konferanse/møte med LO ang arbeidsvilkår i landbruket - Ikke avklart**

28. februar: Møte med fylkesstyret i Venstre, Kristiansund, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche.

28. februar: Møte og gardsbesøk i Fræna med KrF parlamentarisk leder Hans Olav Syvertsen. Inge Martin Karlsvik

6. mars: Landbrukskonferanse/BU-samling, Molde, Arnar Lyche

Fylkesmannen har samling for landbruksforvaltninga i kommunene med hovedvekt på næringsutvikling og strategi. På formiddagen torsdag 6. mars felles samling med HoppId-ansatte.

7. mars: Landbrukskonferanse på Alexandra Hotell i Molde

Møre og Romsdal Bondelag, Møre og Romsdal Bonde- og småbrukarlag og Fylkesmannen i Møre og Romsdal samarbeider om å arrangere landbrukskonferanse på Alexandra Hotell i Molde fredag 7. mars 2014 med tidsramme kl 10.00 til 16.15

Det ble 10. januar holdt arbeidsmøte på Bondelagskontoret der Synnøve Valle (Fylkesmannen), Ingvild Nystad (Småbrukarlaget), og Arild Erlien og Arnar Lyche (Bondelaget) deltok.

Bondelaget har egen middag for sine årsmøteutsendinger og inviterte gjester fredag kveld og behandling av ordinære årsmøtesaker lørdag 8. mars. Program, kjøreplan og dagsorden for fylkesårsmøtet i Bondelaget 8. mars legges fram for fylkesstyremøtet 26. februar. Fra Norges Bondelag har vi fått beskjed om at nestleder Brita Skallerud møter.

Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag planlegger eget fylkesårsmøte i Molde lørdag 8. mars. Småbrukarlaget får besøk på landbrukskonferansen fredag og årsmøtet lørdag leder Merete Furuberg.

Fylkesmannen starter med skogsamling onsdag 5. mars og deler av torsdag formiddag 6. mars. Fra kl. 10.30 og ut dagen 6. mars har de samling for landbruksforvaltninga i kommunene med hovedvekt på næringsutvikling og strategi. På formiddagen torsdag 6. mars felles samling med HoppId-ansatte.

Alle deltakere som Fylkesmannen har samling for torsdag 6. mars inviteres til å delta på landbrukskonferansen fredag 7. mars.

11. mars (tirsdag): Fylkesstyremøte med samvirke om uttale til jordbruksforhandlingene

Møtet holdes på **Skarstua kl 10.30.** (Fylkeslaga sin frist for å sende uttale til Norges Bondelag er **14. mars.**) Representanter fra samvirke- og landbruksorganisasjonene er invitert. På møtet presenterer organisasjonene sine synspunkter. Deretter eget styremøte i Bondelaget. Invitere Bioforsk til møtet.

Mars/april: Melkekonferanse

Det har vært drøftet å arrangere en egen melkekonferanse på nyåret. Arnar Lyche holdt planleggingsmøter med Tine 3. januar og 10. februar. Tine ønsker at arrangementet gjennomføres i september.

25. mars: Samling for fylkesledere i Norges Bondelag, Oslo, Inge Martin Karlsvik

26.-27. mars: Representantskapsmøte Norges Bondelag, Oslo, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche.

Oktober/november: Bondestevne i Trondheim

På møtet i Midtnorsk Samarbeidsråd 31. januar 2014 ble et besluttet at man ønsker å legge opp til en stor samling for bønder i Midt-Norge. Inge Martin Karlsvik, Nils Asle Dolmseth fra Tine og organisasjonssjef Marit Haugen i Nord-Trøndelag Bondelag ble komite for å jobbe for å "stable et slikt arrangement på beina", med Inge Martin som leder.

Sted: Trondheim. Tidsrom: (17.okt?) oktober 2014. Må unngå kollisjon med samlingene i Nortura, Tine, FK og Bondelagene.

Målsetting: Skape samhold og optimisme i næringa, formidle kunnskap til næringsaktørene og plassere landbruket som den samfunnsaktøren det er.

Målgruppe: Bønder i Midt-Norge, med følge.

Opplegg: Samling fra lunsj til lunsj fredag - lørdag. Der den ene dagen brukes til et felles program, med gode og spennende innledere. Den andre dagen brukes til fagprogram der deltagerne kan velge hvilket program man vil følge. Fagprogrammene skal ha høy kvalitet og gjerne presentere nyere forskning. Festmiddag med underholdning, gjerne med utdeling av noen priser eller utmerkelse.

Deltagerorganisasjonene har ansvaret for sine egne fagprogram. Deltagerorganisasjoner kan være: Tine, Nortura, Felleskjøpet, Bondelaget, Landbruksrådgivinga. Eventuelt andre.

6/2013 Lokallagene - presseklipp, aktiviteter og møter

Surnadal Bondelag er i år 100 år

Tidligere Stangvik Bondelag ble stiftet i 1914. Etter hvert har fire eller fem lag fusjonert til det som i dag er Surnadal Bondelag. Jubileet vil bli markert ved å gi ut et jubileumsskrift som de har fått Sverre Hatle til å skrive. Forventet salg av heftet vil ikke dekke kostnadene med trykking så de er på utkikk etter finansieringshjelp med dette. De vil be om sponsormidler fra diverse landbruksrelaterede bedrifter i kommunen og om kulturmidler fra kommunen, men spør også om aktivt lokallagsmidler kan brukes til et slikt formål. De vil også ha en festlighet i Bondhuset i Stangvik utpå høstparten som de satser på skal være tilnærmet selvfinansierende. I tillegg vurderes å arrangere åpen gard med en markering av jubileet også under dette arrangementet.

Fylkeskontoret har svart at laget sender kostnadsoverslag med søknad på aktive lokallagsmidler på vanlig måte, så ser fylkesstyret på det når den tid kommer ved fordeling av lokallagsmidler 2014.

Hjemmeside 23.01.2014: Rauma Bondelag med pilotprosjekt

Rauma Bondelag ønsker økt fokus på utvikling innen landbruket. Det er tatt blant annet tatt kontakt med Nordveggen AS for å lage landbruksplan. – Dette er et godt eksempel på at gode prosjekter løftes fram politisk, mener ordfører Lars Olav Hustad (ÅNDALSNES AVIS)

Hjemmeside 04.02.2014: Knut Hustad siste bonden på haugen

Når Knut Hustad gir seg som bonde, er det ingen som står klar til å ta over. – Det har vorte langt meir negativt for landbruket enn det eg spådde for femten år sidan, eg som er skulda for å vere den store pessimisten. Leiaren i Hjørundfjorden bondelag, og samarbeidsutvalet for bondelaga i Ørsta, Knut Hustad, søv framleis greitt om natta, og har humøret intakt sjølv om han driv i ei næring han meiner nærmar seg meir og meir stupet. (MØRE-NYTT)

Hjemmeside 06.02.2014: God dialog om kraftlinjer

– Det var ingen ting som tyda på stor motstand blant grunneigarane. Det er leiar i Rauma bondelag, Anders Øverbø, som seier dette etter møtet tirsdag kveld der bønder og skogeigarar fekk møte Rauma Energi for å bli orientert om kraftselskapet sine planer for om skogrydding og breiare kraftgater. (ÅNDALSNES AVIS)

Harøy og Fjørtoft Bondelag: Høyring forskrift om tiltak for å stanse eller avverge skade frå vilt

Vedlegg: Kopi av skriv 31. januar frå Harøy og Fjørtoft Bondelag til Miljødirektoratet

Harøy og Fjørtoft Bondelag har sendt uttale til høyring på forskrift om tiltak for å stanse eller avverge skade frå vilt. Laget konkluderer med at forskrifta trugar landbruket i området. Tidleg skadefelling må nyttast for å regulere hekkebestand. Dei lokale viltnemdene må framleis ha bestemmande mynde i skadefelling av grågås. Grågås må difor utgå frå §8.

Averøy Bondelag møtte stortingsrepresentant Pål Farstad

Mandag 3. februar hadde Averøy Bondelag besøk av stortingsrepresentant og medlem i næringskomiteen Pål Farstad fra Venstre. Under sitt besøk med landbruksnæringen i Averøy ble næringens utfordringer med dagens og den kommende varslede landbrukspolitikken diskutert. Møtet startet på ettermiddagen ved fjøset hos Leif Helge Kongshaug. Om kvelden inviterte Averøy Bondelag til allmannamøte for alle med tilknytning til landbruksnæringen i Averøy og spesielt inviterte. Fylkesleder Inge Martin Karlsvik møtte for Møre og Romsdal Bondelag.

E-post 5. februar frå medlemsmøte i Hjørundfjord Bondelag**Vedlegg**

Medlemsmøtet samla 16 bønder. Møtet etterlyser klarere markeringer frå Norges Bondelag m.o.t. den nye politiske situasjonen.

Dette ble drøftet i styret: Svikt i internkommunikasjon og internpleie i Bondelaget. Gjort mye arbeid i Bondelaget som kanskje ikke har kommet ut. Organisasjonssjef Arnar Lyche sender svarbrev.

Molde Bondelag hadde bondelunsj hos Gunnerød på Langhol Gård 30. januar

og samling over en kopp formiddagskaffe hos Arne Bjørn Mausset på Hjelset. Tema på begge samlinger med godt oppmøte var årets jordbruksoppgjør.

E-post 10. februar fra styret i Rindal Bondelag - Bekymringsmelding

Til styret i Møre og Romsdal Bondelag. Etter oppmodning fra en medlem i Rindal Bondelag sender vi denne uttalelsen: Rindal Bondelag ser med stor bekymring på den innførte prisoppgangen på avgiftsfri diesel. Dieselutgiften er en stor utgiftspost i dagens landbruk, og den øker etter som det blir mer transport både av for og gjødsel. Avgiftsøkninga burde vært reversert. Ber om at fylkesstyret bringer dette videre.

Dette ble drøftet i styret: Denne saken har vært drøftet i organisasjonen og at Bondelaget er oppmerksom på saka.

Heimeside 13.02.2014: Snart jordbruksforhandlingar

Tysdag kveld var medlemmar i Eidsdal og Norddal Bondelag samla til møte på Melchiorgarden, til prat om dei komande jordbruksforhandlingane. (STORFJORDNYTT)

14.02.2014: Går mot straumen - vil utvide gardsbruket sitt

Haddølingen og sauebonden Jan Arve Ringstad er ein av få i regionen som vågar å utvide gardsdrifta. 48-åringen er mellom dei siste bøndene på Hareidlandet som driv aktivt jordbruk og husdyrhald. Leiarer i Vestre Sunnmøre Bondelag, Per Gunnar Hjørungdal, ser negativt på den store nedgangen i talet på gardsbruk. (VIKEBLADET)

7/2013 Referat fra møter og arrangementer (siden siste styremøte)**27. januar: Seminar "Bonden i tidsklemma" - Rica Seilet Hotell i Molde kl. 10.30-16.00.**

Hele 75 bønder, rådgivere, konsulenter, saksbehandlere, tillitsvalgte og andre deltok på seminaret "Bonden i tidsklemma" som Landbrukets HMS-tjeneste, Fylkesmannen og Bondelaget i Møre og Romsdal holdt. Storsamfunnet vil ha større og mer effektive gardsbruk, og bonden får klapp på skuldra når hun eller han utvider drifta. Men, det endrer arbeidsdagen. Samlinga var gratis.

Det er søkt om tilskudd fra fylkesvise BU-midler til gjennomføring av konferansen.

Stresser bonden så det går på sikkerheten løs, var spørsmålet **Synnøve Valle** fra Fylkesmannen innleder om. Motivator **Arild Hoksnes** tok for seg om dårlig tid er en myte eller sannhet. Nesteleder i Norges Bondelag, **Brita Skallerud**, snakket om HMS-arbeidet er godt nok tilpasset bondens behov.

Neste bolk i programmet tar opp konkrete temaer. Organisasjonssjef i Bondelaget, **Arnar Lyche**, om mil etter mil etter mil! HMS-rådgiver på Nordmøre, **Sigmund Moen Trønsdal**, om hvordan bonden bør håndtere sine logistikkutfordringer, og bonde **Jorunn Gunnerød** fra Molde om hvordan de tilpasset gårdsdrifta når barna kom til.

HMS-rådgiver i Romsdal, **Kari Fløystad**, tok for seg stress og psykisk slitasje i landbruket. Melkeprodusent i Rindal, **Oddvar Pedersli**, fortalte om egne erfaringer og hvordan en takler det når bonden blir psykisk syk. Direktør i Landbrukets HMS-tjeneste, **Mette Hågensen**, innledet til slutt om hvordan bonden skal ivareta sikkerheten i en stadig mer stressa hverdag.

Organisasjonssjef Arnar Lyche **sendte 5. februar ut en kronikk** til media med oppsummering av konferansen, som sto på trykk i de fleste avisene i Møre og Romsdal og i Bondebladet.

Heimeside 27.01.2014: – Bondeyrket er risikofyllt

– Gardbrukaryrket har mange risikofaktorar som berre kan minkast med auka kunnskap og aktsemd. Dette seier rådgjevar Synnøve Valle hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal. I dag er ho mellom fleire innleiarar på eit større seminar i Molde (**SUNNMØRSPOSTEN**)

Heimeside 27.01.2014: Mammaperm gir gårdskrise

Kjersti Ellingsgård overtok heimgården på Bolsøya i desember og startet på fødselspermisjon. Da opplevde hun at det ble vanskelig å drive. – Støtteordningene til kvinnelige bønder i fødselspermisjon er så lite smidige at vi ikke får tatt ut nytten av dem, mener hun (**ROMSDALS BUDSTIKKE**)

Heimeside 28.01.2014: Bonden som møtte veggen

Mjølkebonde Oddvar Pedersli frå Lomunddalen i Rindal fortel opent og usminka om korleis han som ung bonde opplevde å bli psykisk sjuk. Måndag delte Pedersli erfaringane sine med andre 71 andre bønder under Bondelagets seminar i Molde (**NRK MØRE OG ROMSDAL**)

29. januar: Kornkonferanse i Oslo. Arr: Norges Bondelag og Norske Felleskjøp. Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche, Arne Rekkedal. Anne Katrine Jensen møtte for Felleskjøpet.

31. januar: Årsmøte i Midt-Norsk Samarbeidsråd, Stjørdal, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche

31. januar – 1. februar: Samling for unge/nye bønder

Bondelagets samling for unge, nye bønder ble holdt på Quality Hotel Alexandra i Molde, og ga de **36 deltakerne** godt med sosialt og faglig påfyll og motivasjon til å satse på ei framtid som bønder.

Omtale og bilder er lagt ut på hjemmesida.

Frå fylkeslaget fredag møtte Anne Katrine Jensen og Arild Erlie, lørdag Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche og Arild Erlie. I konferansemappa lagt ut oppdatert skriv med informasjon om landbruksnæringa sitt tilbud til nye unge bønder, og brosjyrer/materiell frå Gjensidige, Agrol og Landkreditt.

I presentasjonsrunden av deltakerne var det mange som ble imponert over bakgrunn og framtidsplaner til mange av de nye næringsdrivende. Interessen for å delta på samlinga tyder på at det er god rekruttering til landbruksnæringa i mange bygder. Viktig på ei rekrutteringssamling for unge nye bønder er det sosiale samværet og det å treffe andre i samme situasjon og utveksle tanker og ideer. Erfaringene er også at svært mange av disse unge i framtida blir engasjerte medlemmer og tillitsvalgte i landbruksorganisasjonene.

På samlinga ble fem ungdommer som satser friskt på ei framtid i landbruket intervjuet av journalist Gunnar Sandvik i NRK Møre og Romsdal. Innslaget gikk på radioen fredag ettermiddag.

Samlinga på Alexandra Hotell i Molde hadde mange engasjerende og tankevekkende innlegg. **Motivator Arild Hoksnes** innledet fredag med å snakke om å ville, våge og mestre, - om egenmotivasjon og mestringstro for gardbrukerspirer. **Rådgiver i Landbruk Nordvest, Sivert Mausset** orienterte om

erfaringer med praktisk arbeid med vegvalg i landbruket. **Prosjektleder Per Eldar Nakken** presenterte Møre og Romsdal Bondelags treårige prosjekt "Fortsatt gardsdrift. **Rådgiver i Landbruk Nordvest, Sverre Heggset**, ga råd til de unge bøndene om behov for landbruksmaskiner og mekanisering. Fredag kveld var deltakerne i Bjørnsonhuset på showet "Klypa".

Samlinga lørdag startet med at **nestleder Anne Katrine Jensen** og **leder Inge Martin Karlsvik** i M&R Bondelag orienterte om "min vei fram til der jeg er i dag – tankar om framtida", der de kom inn på erfaringer, egen gardsdrift, organisasjonsarbeid og veien vidare. Deretter presenterte tre unge bønder seg selv, dagens og framtidig drift og tanker om framtida. Her var tre åpne innledere med hver sin innholdsrike historie: **Bente Bjerkeset Solenes (38)**, Gjernes, **Gunn Sissel Gjersvik (23)** og **Ole Håkon Farstad (26)**, Fræna, og **Vegard Smenes (26)**, Averøy.

Fylkesleder i Møre og Romsdal Bondelag, Inge Martin Karlsvik, presenterte sine tanker om nytt politisk landskap og politiske utfordringer for Norges Bondelag. Nyvalgt **leder i Senterungdommen, Erling Laugsand** fra Averøy, møtte forsamlinga med foredrag om framtida for norsk landbruk. **Styremedlem i Tine Vest, Birgit Oline Kjerstad**, Haram, holdt "skoletime" om landbruksamvirket.

5. februar: Møte i valgnemnda M&R Bondelag, på Bondelagskontoret, Arild Erlie

6. februar: Årsmøte i Norsvin Møre og Romsdal, Gjermundnes, Arnar Lyche

Foruten årsmøtesaker og aktuelle saker frå Norsvin, var det også tema som nytt frå Nortura, hva gjør vi når økonomien blir krevende ved Sparebanken og foran jordbruksforhandlingene 2014.

7. februar: Landbrukskonferanse i Surnadal, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche

Arrangør var Bondelagene i Surnadal og Todalen, Surnadal kommune og Surnadal Sparebank. Bl.a. statssekretær i Landbruksdepartementet, Hanne Maren Blåfjellidal (FrP) og fylkesleder Inge Martin Karlsvik holdt innlegg på konferansen.

Heimeside 08.02.2014: Rekordmange ville høre om landbrukspolitikken til Frp

Statssekretæren snakket som en foss, men kom med lite nytt om regjeringens landbrukspolitikk da 135 benket seg ned i Surnadal kulturhus på landbruksdagen fredag. **(TIDENS KRAV)**

Heimeside 10.02.2014: Fortsatt usikre bønder

Innlegget til statssekretær Hanne Maren Blåfjellidal (Frp) ga ikke deltakerne på landbrukskonferansen klare svar på hva framtida vil bringe. Leder i Møre og Romsdal Bondelag, Inge Martin Karlsvik, stilte spørsmål om inntektsmuligheter for bønder som ikke har kapasitet til å vokse, noe hun ikke hadde konkret svar på. **(DRIVA)**

Leserinnlegg (hjertesukk!) utsendt 10. februar:

Om å lytte til næringa

Statssekretæren i Landbruks- og matdepartementet Hanne Maren Blåfjellidal snakket fint om å lytte til næringa, da hun var på snarvisitt i Surnadal i forrige uke. Hun holdt åpningsforedraget på landbrukskonferansen "Kva no?", men hadde det svært travelt med å komme seg vidare etter at hun hadde sagt sitt. Og det etter å ha varslet store endringer. For å øke matproduksjonen må vi effektivisere, liberalisere og forenkle, var budskapet.

Jeg hadde likt å vite hvorfor hun hadde det så travelt? Hvorfor kunne hun ikke bli et par timer til i Surnadal? Og tatt seg tid til å lytte. Etter å ha reist hele den lange veien fra Oslo. Er det generelt stort tidspress? Eller er det kanskje planlagt slik?

Programmet vidare var svært spennende, og flere av innlederne hadde forberedt seg med tanke på statssekretærens tilstedeværelse. Blant annet fortalte melkeprodusent Ingebrigt Landsem glitrende om egen gardsdrift. Om generasjonsskifte og bygging av nytt fjøs, og om muligheter og utfordringer på veien vidare. Og rådgiver ved Bioforsk Rose Bergslid formidlet om 12 kvinnebønder i Møre og Romsdal. Inneflytter fra Nederland til Valsøyfjorden - Sander van der Loo, avsluttet med nydelige toner og ord. Han er sauebonde og musiker. Alt dette bør være spennende og nyttig informasjon for den ferske statssekretæren.

Arnar Lyche, organisasjonssjef i Møre og Romsdal Bondelag

13. – 14. februar: Kurs i landbrukspolitikk, Landbrukets Hus, Oslo, Gunnhild Overvoll.

Arrangør er Norsk Landbruksamvirke. Deltakere er ansatte og tillitsvalgte i landbruksamvirkets organisasjoner, i Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

10. februar: Gjemnes Bondelag, møte om jordbruksforhandlingene, Arnar Lyche

12. februar: Vestnes Bondelag, møte om jordbruksforhandlingene, Arnar Lyche

13. februar: Fræna Bondelag, møte om jordbruksforhandlingene, Inge Martin Karlsvik

14. februar: Sunnlyven Bondelag, møte om jordbruksforhandlingene, Inge Martin Karlsvik

15. februar: Beiteseminar i M&R Sau- og Geit, Molde, Arnar Lyche

I samband med sitt fylkesårsmøtet inviterte Møre og Romsdal Sau og Geit beitelag og beitebrukere, kommuner, Statens naturoppsyn og lokale rovviltkontakter, Mattilsynet, Fylkesmannen og rovvilt-nemnda i region 6 til Beiteseminar. Hensikten med seminaret var erfaringsutveksling både innen fylket og med mer rovdyrbelastede fylker. Det var fokus på veien vidare når det gjelder utfordringer og løsn-inger med beitedyr, beitebruk og rovvilt i utmark.

Org.-sjef i M&R Bondelag, Arnar Lyche, var en av innleiderne med orientering om det nye beiteprosjektet som kjøres i gang i fylket.

18. februar: Møte i styringsgruppa, prosjekt "Fortsatt Gardsdrift", Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche

18. februar: Møte i styringsgruppa sau- og storfekjøtt, Inge Martin Karlsvik

25. februar: Fagdag om "Fra husdyrgjødsel til biogass – hvordan komme i gang?"

Tingvoll sol- og bioenergiserter og Møre og Romsdal Bondelag arrangerer fagdag om «Fra husdyrgjødsel til biogass – hvordan komme i gang» i samarbeid med Skjetlein Grønt Kompetansesenter og Gårdsgass Midt-Norge.

8/2013 Andre saker

8.1. Saker frå Bygdekvinnelaget:

Årsmøtet i Møre og Romsdal Bygdekvinne lag lørdag 29. og søndag 30. mars på Alexandra i Molde.

8.2. Saker frå Bygdeungdomslaget:

Årsmøtet i Møre og Romsdal Bygdeungdomslag holdes lørdag 22. februar kl 10.00 i Svorkasalen på kulturhuset, Surnadal.

8.3. Saker på heimesida:

22.01.2014: Styret oppdaterte seg på rovviltpolitikken

Nestleiar i rovviltnemnda i region 6, Toril Melheim Strand frå Nesset, deltok på styremøtet i M&R Bondelag 21. januar for å oppdatere fylkesstyret på rovviltpolitikken og forvaltning.

01.02.2014: Start for gaupejakta - der det er lov

Gaupejakten starter i dag 1. februar, men jakta er innskrenka i forhold til det Rovviltnemnda ville ha. Nestleder i Rovviltnemnda i regionen, Toril Melheim Strand, er kritisk til at Klima- og miljøvernde partementet kutter ned på gaupejakta. (NRK MØRE OG ROMSDAL)

31.01.2014: Dette samarbeidet kan bli redningen

– Mye landbruk er veldig gunstig for å ta vare på våtmarkene, sier Ola Betten hos Fylkesmannen. Arnar Lyche i Bondelaget sier gårdbrukerne skal ha mye av æren for å bidra til berging av våtmarkene i fylket. – Ja, absolutt. Det er jo vi som sitter på de aller fleste beitedyrene, så vi har ei nøkkelrolle i forvaltningen av mange av disse områdene. (NRK MØRE OG ROMSDAL)

01.02.2014: Fylket vil sultefore Matfestivalen i Ålesund

Fylkeskultursjefen foreslår å kutte tilskuddet til Matfestivalen i Ålesund. Det skjer i et år Den norske Matfestivalen feirer 30 år og da festivalen på nytt er tilbake i Skansen og med det lager til folkefest. – Forslaget om å kutte støtten er veldig rart, sier styreleder Randi Asbjørnsen (SUNNMØRSPOSTEN)

04.02.2014: Gjødelsvogner blir ein del av brannberedskapen

Over 40 bønder i Rauma stiller gjødelsvognene sine disponible for brannkorpset. Fylkesleiar Inge Martin Karlsvik i Bondelaget meiner at bøndene kan vere ein stor ressurs, og at gjødelsvogner og traktorar kan vere ein del av reserveberedskapen (NRK MØRE OG ROMSDAL)

05.02.2014: Unge Surnadals-bønder satser stort på sau

De unge bøndene og kompisene Olav Meisingset, Solmund Solstad og Yngve Røøyen i Surnadal investerer millioner av kroner og satser på sauedrift. De lar seg ikke skremme av usikkerhet rundt blåblå landbrukspolitik. Ungdommene er mer skeptisk til den rovdyrpolitikk myndighetene fører (DRIVA)

07.02.2014: Temaark om husdyrgjødsel og lagerkapasitet

Riktig bruk av husdyrgjødsel gir mindre behov for innkjøpt gjødsel og redusert risiko for belastning på miljø og klima. For å møte de utfordringene vi har både lokalt og globalt, må husdyrproduksjonen drives mest mulig klima- og miljøvennlig. Nok lagerkapasitet er en forutsetning for riktig bruk av husdyrgjødsel. Det skriver forfatterne Ildri Kristine (Rose) Bergslid og Liv Solemdal ved Bioforsk Økologisk på Tingvoll i et ferskt temaark om husdyrgjødsel og lagerkapasitet som nylig er publisert. Temaet ble også tatt opp da Møre og Romsdal Bondelag, Bioforsk Økologisk og Landbruk Nordvest 8. april i fjor arrangerte en konferanse i Molde med tema husdyrgjødsel.

17.02.2014: Vanskeligere å starte når fjerner priskontrollen

Regjeringen planlegger å fjerne priskontroll på salg av landbrukseiendom. Dette kan gjøre det vanskeligere å etablere seg innen landbruk. Styreleder i Møre og Romsdal Bondelag Inge Martin Karlsvik er skeptisk til endringen, men usikker på hvor mye det har å si for fylket. – Å kutte priskontrollen gir de som ønsker å kjøpe gårdsbruk vanskeligere vilkår, og bønder som ønsker å kjøpe, sier Vegad Smenes i Averøy. (TIDENS KRAV)

8.4. Jordbruksforhandlingene 2014 – innspill fra fylkesutvalget i Møre og Romsdal

Innspillene og saksutgreiinga er sendt styret på e-post 3. februar.

Heimeside 23.01.2014: Politisk landbruksstøtte

I det politiske miljøet er landbruk ei høgst aktuell sak. Til møtet i fylkesutvalet den 27. januar legg fylkesrådmann Ottar Brage Guttelvik fram ei sak med innspel til jordbruksforhandlingane. – Det er positivt at fylkespolitikarane engasjerer seg for landbruket. Vi føler at vi har støtte i fylkestinget, seier Inge Martin Karlsvik, fylkesleiar i Bondelaget (ROMSDALS BUDSTIKKE)

Heimeside 07.02.2014: Fylkesutvalet krev redusert inntektsgap

Fleirtalet av politikarane i fylkesutvalet i Møre og Romsdal ser det som spesielt viktig at ein ved komande og seinare jordbruksoppgjær har som mål å redusere inntektsgapet mellom bønder og andre grupper i samfunnet. Men fleirtalet forkasta ein ordlyd om at taket på melkekvotar ikkje blir fjerna.

8.5. Oppheve priskontrollen – sak i fylkespolitiske utvalg

Innspillene og saksutgreiinga er sendt styret på e-post 3. februar.

- **Heimeside 23.01.2014: Fylkesrådmannen seier nei til priskontroll**

– Vi bør støtte forslaget frå Landbruks- og matdepartementet om å oppheve priskontrollen av gardsbruk. Dette tilrår fylkesrådmann Ottar Brage Guttelvik til regional- og næringsutval og fylkesutvalet. Då landbruksminister Sylvi Listhaug (Frp) i fjor foreslo dette vart ho hudfletta av bondetoppar og jordbruksbyråkrati. (SUNNMØRSPOSTEN)

- **Behandling i Regional- og næringsutvalet - 28.01.2014:**

Tilrådinga frå fylkesrådmann Ottar Brage Guttelvik om å oppheve priskontrollen av gardsbruk vart vedteke med 6 røyster.

Mindretalet på 4 (V, AP, SV og SP) røysta for forslag frå Gunn Randi Fosslund (V): «Møre og Romsdal fylkeskommune mener det er uheldig å oppheve § 9, første ledd nr. 1 i konsesjonslova av 28. november 2003 nr. 98. og går i mot LMD's forslag om å oppheve nevnde bestemmelse. Oppheving av priskontrollen vil svekke vernet om landbrukets produksjonsarealer.»

8.6. Prosjekt "Bedre og økt beiting i Møre og Romsdal"

Det ble holdt oppstartsmøte 16. desember på Bondelagskontoret i Molde. I ettertid er det nedsatt styringsgruppe og arbeidsgruppe.

Styringsgruppe: Bondelagets fylkesstyremedlem, Arne Rekkedal, Ørsta, er leder i styringsgruppa. Øvrige medlemmer er frå Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag: Jorunn Kvernen, Sau og Geit: Odd Bjarne Bjørdal, Tyr: Øyvind Heinåli-Karlsen, Tine: Heine Bakke, Nortura: Brit-Kari Hauger, Landbruk Nordvest: Ivar Bakken, Bioforsk Økologisk: Kristin Sørheim, Miljøvernavdelinga hos Fylkesmannen: Geir Moen, Landbruksavdelinga hos Fylkesmannen: Anne Berit Løset, Representant for kommunene: Ikke avklart, Norsk Seterkultur: Per Sæther

Arbeidsgruppa består av: Landbruk Nordvest v/Jon Geirmund Lied, Tine v/Marit Bergheim og Bioforsk Økologisk v/Turid Strøm.

Fylkesmannens landbruksavdeling stiller med rådgiver Marianne Aas Halse til disposisjon som **sekretær/prosjektleder**.

8.7. Kampanje foran jordbruksforhandlingene 2014

Vedlegg: Nyhetsbrev til lokallaga i Norges Bondelag 17. februar

For å ha et best mulig utgangspunkt for jordbruksforhandlingene, gjennomfører Norges Bondelag en kampanje rettet mot forbrukere og politikere fram mot påske. Dette er en positiv kampanje hvor målet er å vise fram hvor viktig norsk landbruk er for Norge. Kampanjen er todelt:

a) Politikermøter – møt politikerne i kommunen! Målet er å synliggjøre verdiskapinga i landbruket i kommunen, og skape en positiv kontakt. Det er flere muligheter for å møte politikerne: Ta politikerne med på gårdsbesøk, Be om tid til å informere om landbruket i kommunestyret, Inviter seg selv til møter i styrene for de politiske partiene i kommunen. Det lages en ny, kort brosjyre som kan deles ut til politikerne.

b) Bondevenn med fokus på landbrukets råvarer Norges Bondelag hadde stor suksess med kåring- en av lokale bondevenner i 2013. Bondevennbegrepet ønsker vi å bruke videre. Denne gangen vil vi sette de flotte råvarene landbruket produserer i fokus. Lokallaga utfordres til å utpeke bondevenner med spesielt fokus på mat fra norsk landbruk.

Kampanjeperiode: Hovedperioden de to siste ukene før påske, fra **31. mars – 11. april**.

Kampanjepakke: Seinest 20. mars får lokallagsleder ei pakke bestående av følgende: 5 kokkeforklær med påskrift Bondevenn, 5 diplomer med påskrift Bondevenn og 50 brosjyrer med fokus på hva forbruker får av bonden.

8.8. Presseklipp siden forrige styremøte og fram til 11. februar: sendt i posten 11. februar

Presseklipp fra 13. februar – 20. februar: vedlagt trykt i egen bunke

8.9 Ymse – Rovdyrpolitikken

Styremedlem Gunnhild Overvoll orienterte om felles brev om rovdyrpolitikken frå Norsk Bondelag, Norsk Sau- og Geit og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

SAK 4/2014: Årsmøtet M&R Bondelag 7.-8. mars 2014
Program, sakliste, uttaler, redaksjonsnemnd (og innkomen sak ....)

Vedlegg: Utkast til program/køyreplan pr 20. februar, og innkalling og sakliste.

- 1 Vedtak:** **Saklista og program** for årsmøtet godkjend **Alternativ 1 vedtatt – se nedenfor**
Samling for utsendingene fredag kl. 17.00-18.00 om aksjonsplaner.
Programutkastet med merknader blir lagt til grunn for det vidare arbeid.
Gunnhild vurderer kulturelt bidrag under middagen og ved åpning dag to.
- 2 Vedtak:** Styret vil **førebu utkast til uttale** frå årsmøtet på tema:
Aktuelle tema:
1 **Rekruttering bredt**
2 **Tema fra næringskonferansen - Norsk mat på bordet.**
- 3 Vedtak:** **Styret gjer framlegg om redaksjonsnemnd på 3 medlemmer totalt:**
Leiar i redaksjonsnemnda frå styret: 1) **Trond Malmedal**
2 medlemmer: **Lars Helge Skarbø, Bente Bjerkeset Solenes**
Fylkeskontoret legg fram utkast/ordlyd til nemnda.

Saksutgreiing:

Det er ingen innkomne saker til årsmøtet.

Innkalling og invitasjon til fylkesårsmøtet inkl. næringskonferansen vart utsendt 11. februar.

Frå Norges Bondelag er det varsla at styrerepresentantane har med seg plansjer for å orientere om aksjonsplanane. På vårt årsmøte møter nestleiar Brita Skallerud.

Norges Bondelag ønskjer at fylkesårsmøta vert brukt til å orientere lokallaga om aksjonsplanane og drøfte eigen aksjonsberedskap.

På styremøtet 21. januar vart det påpeika at vi står ved eit vegskille når vi kjem ut i mai, viktig at aksjonsplanar er grundig drøfta i organisasjonen og på fylkesårsmøtet.

Fylkesstyret meinte vi skal sette av tid mellom landbrukskonferansen og middag fredag til kort innleiing og orientering ved Brita Skallerud, og deretter gruppearbeid på aksjonsaktivitetar ved å fordele deltakarane i grupper etter seks aksjonsutval – jfr protokoll frå møtet 21. januar.

Alternativet er å drøfte dette i lukka årsmøte laurdag, men då tek det av tida som er sett av til generaldebatt.

Alternativ 1:

- 16.15: Næringskonferansen slutt
Mellommåltid fra Tine
- 17.00: Samling for utsendingane i årsmøtet Møre og Romsdal Bondelag – lukka møte.
Ca 10 min innleiing ved Brita Skallerud
Ca. 50 min gruppearbeid på aksjonsaktivitetar.
- 18.00: Pause
- 20.00: Middag

Alternativ 2:

- 16.15: Næringskonferansen slutt
- 19.00: Middag
- Laurdag: sette av 1 time i programmet til lukka møte på aksjonsplanar.

SAK 5/2014: Årsmelding for Møre og Romsdal Bondelag 2013

Vedlegg: Utkast til delar av årsmeldinga var sendt ut til styret på e-post for godkjenning/korrigeringssekretariatet har fullført arbeidet med bilete osv.

Vedtak: Styret sin innstilling til årsmøtet:

Årsmelding for Møre og Romsdal Bondelag 2013 godkjend.

SAK 6/2014: Arbeids- og tiltaksplan for Møre og Romsdal Bondelag 2014-2015

Vedlegg: Framlegg.

Styret sin innstilling til vedtak i årsmøtet:

Vedtak: Arbeids- og tiltaksplan for 2014-2015 godkjend.

SAK 7/2014: Budsjett for Møre og Romsdal Bondelag 2014

Vedlegg: Framlegg budsjett trykt på EGET ARK (NB: rekneskap 2013 ble vedtatt av styret 21.jan)

Utsettelsesforslag fra Gunnhild falt mot fire stemmer.

Side 1 i framlagte budsjett sendes til årsmøtet.

Styret sin innstilling til vedtak i årsmøtet:

Vedtak: Budsjett for Møre og Romsdal Bondelag 2014 godkjend.

SAK 8/2014: Vinnar av Aktivt Lokallag 2013

Vedlegg: Meldingsskjema til lokalt Bondelag. Medlemstal pr. 31.12.13.

Saksutgreiing:

Aktivt Lokallag 2012 vart Surnadal Bondelag. Åra før Rauma Bondelag (2011 og 2010), Sykkylven Bondelag (2009), Averøy BL (2008), Gjemnes BL (2007), Todalen BL (2006), Aure BL (2005), Sykkylven BL (2004), Vestnes BL (2003), Rindal BL (2002), Straumsnes BL (2001), Skjåstaddalen BL (2000) og dei to åra før det Indre Averøy BL (1999 og 1998).

Mange lag har brei aktivitet og godt vervingsarbeid som er mellom føresetnadene for nominering. Aktuelle lag bør ha drive medlemsverving, tilbod til medlemene og utadretta aktivitetar.

Styret har vurdert fleire lag som aktuelle kandidatar.

FORTRULEG til fylkesårsmøtet:

Også i år er fleire av laga som vart vurdert i fjor aktuelle kandidatar.

Det har vore drøfta og semje om i styret tidlegare år at utnemninga bør "gå litt på omgang" mellom laga, og at ein også bør sjå på aktivitetar over fleire år, sjølv om utnemning av lag gjeld kalenderåret.

Vestnes Bondelag har gjennom fleire år vore dyktige på medlemsverving, dei har mange og gode medlemsaktivitetar og er ofte å sjå i media med utspel og kommentarar.

Vestnes Bondelag fekk i fjor 12 nye medlemar. Av aktivitetar i laget siste året er: OPEN GARD, Uttale jordbruksforhandlingane, Stand på Syltemartna, Kveldsmat for medlemene med tema jordbruksforhandlingane, Fjøs vandring i nytt mjølkefjøs, Julebord, Restefest, Studiering, Hele styret på Hurtigrutetur, Bondevenn-kampanjen med frokost til politikarar, Gode mediaoppslag i lokalaviser, regionaviser, NRK M&R, Brev til kommunen om konsesjonspraksisen, Planlagt medlemsverving - ringer potensielle nye medlemmer, Rundballeaksjon, Utdeling matvalg-brosjyrer.

Vedtak: Styret vil på årsmøtet utnemne **Vestnes Bondelag til Aktivt Lokallag 2013.**

Laget får vandrepremien, trekofferten. Årets Aktiv Lokallag i kvart fylke får kr 5 000 frå Norges Bondelag. Laget går vidare til konkurransen i Norges Bondelag om Årets Lokallag.

Namn på vinnar er FORTRULEG til fylkesårsmøtet

SAK 9/2014: Valg til årsmøtet 2014 i Norges Bondelag

Vedlegg: Skriv fra Norges Bondelag med oversikt over svar fra kandidater som er på valg.

Saksutgreiing:

Årsmøtet i Norges Bondelag blir holdt på Lillehammer onsdag 4. og torsdag 5. juni. Leder Nils Bjørke, Hordaland, styremedlem Synne Vahl Rogn, Telemark og 2. vara Ragnhild Engan, Nordland, har takket nei til gjenvalg.

Fylkeslagene sin frist for å komme med innspill til valgnemnda i Norges Bondelag er **3. mars 2014**. Valgnemnda minner om at alle kandidater som blir foreslått, må være forespurt.

Valgnemnda vil også understreke at den i tillegg til forslag på kandidater fra eget fylke og region, ønsker innspill på kandidater generelt. Valgnemnda ønsker at forslagene begrunnes.

Johan Kristian Daling, Nord-Trøndelag, med vara Borgny Kjølstad Grande, er for perioden 2013 og 2014 representant for fylkene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.

Valgnemnda ønsker også at fylkesbondelagene innenfor følgende regioner nominerer ett medlem med varamedlem til Norges Bondelags valgnemnd **innen 10. april**. Det skal nomineres et av hvert kjønn til medlem og varamedlem.

På valg

Kari Borghild Engene Løstegård, Buskerud, Hedmark, Oppland

Vara: Ole Hans Unelsrød

Jon O. Nummedal, Sogn og Fjordane, Rogaland, Hordaland

Vara: Marit Flatjord

Johan Kristian Daling, Nord-Tr.-lag, Møre og Romsdal, Sør-Tr.-lag

Vara: Borgny Kjølstad Grande

Vedtak:

Styret sender brev til valgnemnda der fylkeslaget kommer med vurdering av aktuelle kandidater slik det kom fram i drøftinga i styret. Forslag på kandidater er fortrolig.

SAK 2.2/2014: Aksjonsplanlegging - aktiviteter og tiltak 2014**Andre gangs behandling.**

Saksutredning: På styremøtet 21. januar pekte styret på vurderinger, aktiviteter og tiltak som blir lagt til grunn for videre planlegging. Styret drøftet også ledere i regionale aksjonsnemnder. FORTROLIG referat fulgte som vedlegg til styreprotokoll 21. januar.

Utsendte vedlegg til styremøtet 21. januar var notat fra Norges Bondelag 20. desember: Jordbruksoppjøret 2014 – aktiviteter og tiltak, og nyhetsbrev fra Norges Bondelag 19. desember til lokale Bondelag om aksjonsberedskap og kampanje foran jordbruksforhandlingene.

Fylkeslaget får hvert år i oppdrag fra Norges Bondelag om å utarbeide aksjonsplaner. Jordbruksforhandlingene 2014 kan bli tøffere og vanskeligere enn på lenge. Den nye politiske ledelsen i Landbruksdepartementet har store ambisjoner om å gjennomføre endringer i rammevilkårene for matproduksjon. Den første store testen på hva regjeringa vil med norsk matproduksjon og norsk landbruk får vi i samband med jordbruksforhandlingene til våren.

Fylkesstyret er ansvarlig for aksjoner satt i verk i vårt fylke.

Aksjoner ble iverksatt over hele fylket etter bruddet i jordbruksforhandlingene i mai 2012.

Da hadde fylkesstyret på forhånd oppnevnt seks aksjonskomiteer ledet av lokallagsledere, og som gjennomførte aktiviteter tilpasset lokale forhold.

På styremøte 21. januar ble navn på aksjonsledere i år drøftet.

Det sentrale aksjonsutvalget la fram sine tilrådingar til styremøtet i Norges Bondelag 12. februar. Det legges opp til at styrerepresentantene i Norges Bondelag som deltar på fylkesårsmøtene har med seg plansjer for å orientere om aksjonsplanene. På vårt årsmøte møter nestleder Brita Skallerud. Norges

Bondelag ønsker at fylkesårsmøtene blir brukt til å orientere lokallagene om aksjonsplanene og drøfter egen aksjonsberedskap.

På styremøtet 21. januar ble det påpekt at vi står ved et veiskille når vi kommer ut i mai, viktig at aksjonsplaner er grundig drøftet i organisasjonen og på fylkesårsmøtet. Derfor blir det satt av tid mellom landbrukskonferansen og middag fredag til lukket møte med innledning og orientering ved Brita Skallerud, og deretter gruppearbeid på aksjonsaktiviteter ved å fordele deltakerne i grupper etter seks aksjonsutvalg.

Mulige aktiviteter og tiltak før forhandlingsstart er skissert i kampanjen foran jordbruksforhandlingene 2014, som blir gjennomført av lokallagene og fylkeslagene i perioden 31. mars – 11. april, jfr referat-sak 8.7 ovenfor. Nyhetsbrev om dette ble sendt til lokallaga i Norges Bondelag 17. februar.

Ei fortrolig aksjonsplan for Møre og Romsdal må inneholde forslag til aktiviteter og tiltak ved et event brudd i forhandlingene. Av aktiviteter som trenger planlegging er aksjonskomiteer/utvalg i Møre og Romsdal og aksjonsaktiviteter ved brudd. **Sammendrag av svar** fra lokallagene på spørsmål og diskusjon om aksjonsplaner i høringsrunden til jordbruksforhandlingene er **vedlagt**.

Vedtak: Det som drøftes på fylkesårsmøtet blir lagt til grunn for endelig aksjonsplan som utarbeides av fylkeskontoret. Endelig aksjonsplan vedtas av fylkestyret i april.

SAK 10/2014: Uttale til jordbruksforhandlingene 2014

Vedlegg: Innspill og uttaler fra lokallagene og organisasjoner mottatt pr 20. februar

Styret drøftet på styremøtet 17. desember synspunkter og vurderinger om ”bakteppet” for landbrukspolitikken og spørsmålene i studieheftet om jordbruksforhandlingene 2014.

Dette ble i desember sendt til lokallagene slik at de kunne komme med sine høringsinnspill til fylkeslaget innen 15. februar 2014.

Pr. 20. februar har vi mottatt 27 uttaler fra lokale Bondelag og 4 uttaler fra organisasjoner/etater.

Mest sannsynlig tidsplan og sentrale datoer i årets forhandlinger er (ikke bekreftet):

- 26.-27. mars: Representantskapsmøte i Norges Bondelag
- Fredag 25. april: Jordbruket presenterer sitt krav
- Mandag 5. mai?: Staten presenterer sitt tilbud
- Onsdag 7. mai?: Tilbakemelding om forhandlinger eller ikke
- 16. mai?: Jordbruksforhandlingene skal være avsluttet

Tirsdag 11. mars er det fylkestyremøte med samvirke om uttale til jordbruksforhandlingene Møtet holdes på **Skarstua kl 10.30**. (Fylkeslagene sin frist for å sende uttale til Norges Bondelag er **14. mars**.) Representanter fra samvirke- og landbruksorganisasjonene er invitert. På møtet presenterer organisasjonene sine synspunkter. Deretter eget styremøte i Bondelaget.

Arbeidsutvalget i Møre og Romsdal Bondelag (Karlsvik, Jensen og Lyche) har møte på Bondelagskontoret fredag 21. februar for å forberede utkast til uttale.

Dette førsteutkastet blir lagt fram for styret på møtet i Surnadal 26. februar for innspill.

Jordbruksforhandlingene 2014 er også tema på møtet mellom fylkestyrene i Bondelaget i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal i Surnadal 26. og 27. februar.

Vedtak: Det som kom fram i møtet blir tatt hensyn til i det videre arbeidet med utkast til uttale til styremøtet 11. mars.